

INGEZONDEN

Mogen verpleegkundigen de suprapubische blaascatheters verwisselen?

Naar aanleiding van Vraag 37 (1984, bl. 1628) bericht ik u gaarne het volgende. De Geneeskundige (hoofd)inspectie van de Volksgezondheid stelt zich zeer terughoudend op ten aanzien van het verrichten van geneeskundige handelingen door verpleegkundigen. Wij zijn van mening dat het verrichten van geneeskundige handelingen door verpleegkundigen een secundair aspect is van de verpleegkundige beroepsuitoefening. Het primair aspect, het verrichten van handelingen die gelegen zijn op het terrein van de observatie, begeleiding, verpleging en verzorging mag daardoor niet belemmerd worden. In die gevallen waarin verpleegkundigen geneeskundige handelingen uitvoeren in aansluiting op hun primaire taak dienen hiertoe de juiste voorwaarden te worden geschapen.

De Geneeskundige (hoofd)inspectie van de Volksgezondheid hanteert ter beoordeling de criteria die genoemd zijn in het eerste interimrapport van de Commissie verantwoordelijkheid verpleegkundigen in algemene ziekenhuizen. Deze criteria zijn:

1. Is de benodigde achtergrondkennis aanwezig bij – of aan te leren door de verpleegkundige?
2. Kan van een verpleegkundige voldoende inzicht worden verwacht om de samenhang te begrijpen tussen de te verrichten handeling en de situatie waarin de handeling moet plaatsvinden?
3. Is de voor de handeling vereiste vaardigheid zodanig dat de verpleegkundige deze kan aanleren (complexiteit van de handeling; frequentie waarmee de handeling voorkomt)?
4. Kan bij de verpleegkundige voldoende diagnostische vaardigheid worden verwacht om de eventuele gevolgen en

complicaties van de handeling te kunnen voorzien en te weten hoe moet worden gehandeld (zelf ingrijpen; waar-schuwen arts)?

5. Kan de handeling schade veroorzaken, en welk risico is daarbij aanvaardbaar?

Tevens hanteert de Geneeskundige (hoofd)inspectie het advies van de genoemde commissie dat men wel minder ver mag gaan dan hetgeen in het rapport vermeld staat, maar in geen geval verder. De betreffende handeling: het verwisselen van de suprapubische blaascatheter is door de commissie nog niet getoetst aan bovengenoemde criteria. Wij hebben de vraag voorgelegd aan de voornoemde commissie. Het antwoord hierop zal gegeven worden in het tweede interimrapport, dat binnen afzienbare tijd zal verschijnen.

Op grond van bovenstaande zijn wij van mening dat de betreffende medische handeling (het verwisselen van de suprapubische blaascatheter) vooralsnog niet door verpleegkundigen verricht dient te worden.

LITERATUUR

¹ Commissie verantwoordelijkheid verpleegkundigen in algemene ziekenhuizen. 's-Gravenhage: Staatsuitgeverij, 1982. (Verslagen, adviezen, rapporten nr. 51.)

Leidschendam, oktober 1984 J.J. VON NORDHEIM,
*Inspecteur van de Volksgezondheid voor de
Verplegende en Verzorgende Beroepen*

De opmerkingen van collega Von Nordheim zijn niet in tegenspraak met de beantwoording van de vraag. Vooralsnog dient het verwisselen van suprapubische blaascatheters door geneeskundigen te geschieden. Verpleegkundigen kunnen deze handeling echter goed leren en zij kunnen door middel van een zogenaamde autorisatieprocedure de bevoegdheid krijgen tot het verrichten van deze handeling. Dit klemt te meer daar het ernaar uitziet dat de handeling steeds vaker zal voorkomen.

BOEKAANKONDIGINGEN

Geen goed gehoor, wat nu ..... Informatie over slechthorendheid en doofheid. Onder redactie van M. RODENBURG. 196 bl., fig. De Tijdstroom, Lochem 1984. Prijs: ingen. f 19,-.

Geen goed gehoor, wat nu ..... is een boek dat mij zeer sympathiek is, want een groot aantal auteurs uit verschillende universiteiten en uit verscheidene vakgebieden is erin geslaagd een duidelijk boek uit te laten geven, dat een helder overzicht geeft van de problemen die ontstaan ten gevolge van verlies van gehoorvermogen. Een bijna onoplosbare verdeeldheid tussen personen die met dit probleem worstelden, heeft tientallen jaren de eenheid van optreden en dus de kracht van de stem die voor lijders aan een slecht gehoor moest spreken, ondermijnd. Dat is langzamerhand beter geworden en dit voortreffelijke boekje is daar de uiting van.

Ik zou het in handen willen zien van allen die met slechthorenden te maken hebben – de slachtoffers, de helpers, de opleiders, de ouders. Het bevat niet alleen een zeer goed overzicht van de instellingen die zich met slechthorenden bezighouden, hun scholen, bonden, organi-

saties, onderzoekcentra enz., maar ook een uitgebreid overzicht van de Nederlandse literatuur over het probleem van slecht horen en een heldere uitleg over horen en slechthorendheid van medisch, sociaal, psychologisch en pedagogisch standpunt.

Nogmaals, alle lezers van dit tijdschrift die in aanraking komen met slechthorenden (huisartsen, kinderartsen, geriaters, neurologen, psychiaters, ja eigenlijk alle artsen die met patiënten direct contact hebben) zouden dit goede en goedkope boekje moeten aanschaffen. Het loont – voor hen en voor hun patiënten – de moeite.

L.B.W. JONGKEES

L.G.M. BERKESTIJN, B.N.F.M. VAN BUNNINGEN, J.A. SCHULKES-VAN DER POL, E.A. VAN SLOOTEN, J.P.H.B. SYBESMA en E.M. VAN VOORTHUYSEN, *De kankerpatiënt naar huis*. Klinische en verpleegkundige informatie voor de eerste lijn. (De Nederlandse Bibliotheek der Geneeskunde, deel 172, jaargang 19.) 135 bl., fig., tabellen. Stafleu, Alphen aan den Rijn 1984. Prijs: ingen. f 26,95.